

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

basisschool De Klinkert

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het onderwijs

Datum vaststelling: 8 december 2020

Samenvatting

Volgens het bestuur is basisschool De Klinkert een goede school. Het bestuur heeft van deze school de onderwijskwaliteit in kaart gebracht en de inspectie gevraagd een onderzoek naar goed uit te voeren. Wij zijn het eens met het bestuur dat basisschool De Klinkert een goede school is.

Wat gaat goed?

De school heeft een nieuw onderwijsconcept ontworpen dat aansluit op de kenmerken van de heterogener wordende leerlingenpopulatie. Het onderwijs is op maat. Het sluit goed aan op wat leerlingen nodig hebben en waar hun interesses liggen. Daarbij put de school uit een breed aanbod. Moderne media en digitale systemen bieden adequate ondersteuning en zorgen voor attractiviteit en afwisseling. De visie 'Overtref jezelf' klinkt overal in door. Zo ligt de lat voor de resultaten van leerlingen hoog, zijn de eisen die aan leraren gesteld worden ambitieus en is de school voortdurend op zoek naar elementen die beter kunnen. Omdat vrijwel alle leraren hebben meegedacht over het schoolconcept met unitonderwijs, is de werkmotivatie en het werkplezier hoog.

Het werkklimaat, de cultuur en het schoolklimaat geven de ambities een stevige steun in de rug.

Wat kan beter?

De school is sterk in het registreren van leervorderingen van leerlingen op een groot aantal ontwikkelingsgebieden. Die gegevens gebruikt de school om een goede afstemming te maken tussen het niveau van de leerlingen en het onderwijs. Het registreren en het omzetten daarvan naar didactische handelingen is een arbeidsintensief proces. De school is op zoek naar een geïntegreerd systeem dat de beschikbare gegevens meer automatisch aggregeert naar het handelingsniveau. Het accent ligt nu vooral op de kernvakken. De organisatie daarvan luistert nauw en vraagt van eenieder strakke discipline qua uitvoering en planning. De wendbaarheid is daardoor beperkt. De zaakvakken en de creatieve vakken krijgen relatief minder tijd en aandacht. Hier liggen kansen voor leerlingen om zich ook op die domeinen 'te overtreffen'

Wat moet beter?

De school voldoet aan de onderzochte wettelijke vereisten.

Bestuur: Borgesiusstichting
Bestuursnummer: 31017

School: Basisschool De Klinkert
Totaal aantal leerlingen: 269
(Teldatum: 01-10-2020)
BRIN: 06GH

Vervolg

De school wordt opgenomen in de reguliere toezicht planning van de inspectie.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten onderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur	15

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie heeft op 9 en 10 november 2020 een onderzoek naar goed uitgevoerd op basisschool De Klinkert.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het onderzoekskader 2017 primair onderwijs.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
OP8 Toetsing en afsluiting	•
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	•
OR3 Vervolgsucces	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, leraren, de directie, de onderwijskundig vormgever, een intern begeleider en enkele unitcoördinatoren.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO;
- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO;
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over basisschool De Klinkert bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2. Hoofdconclusie en vervolg

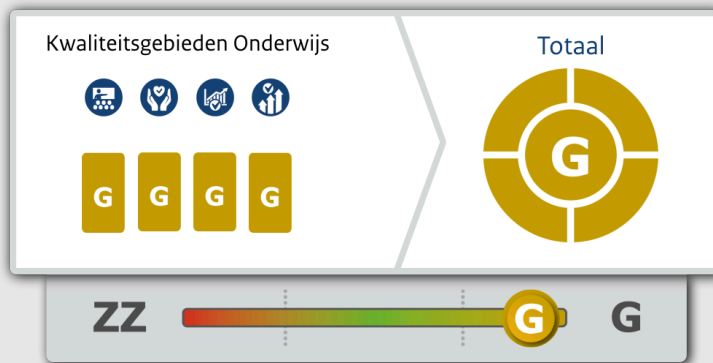
In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij basisschool De Klinkert.

Context

Eind 2011 beoordeelde de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Klinkert als zeer zwak. Kort daarna werd een deel van de leraren vervangen en trad een nieuwe directeur aan. Na ruim een jaar voldeed de kwaliteit van het onderwijs weer aan de wettelijke ondergrenzen. Vanaf dat moment werkte de school gestaag verder aan het verbeteren en het uitbouwen van de kwaliteit van het onderwijs. Inmiddels is de school gehuisvest in een modern en nieuw schoolgebouw en is de omgeving van de school ingericht als belevingsplein. De afgelopen jaren groeide het aantal leerlingen met ongeveer honderd tot 270 leerlingen nu. Het schoolgebouw is te klein geworden en daarom zijn noodunits bijgeplaatst. Voorschoolse voorzieningen zijn in hetzelfde gebouw ondergebracht. In Oudenbosch zijn vier basisscholen actief. Basisschool De Klinkert is er één van en functioneert in beperkte mate als wijkschool. De leerlingen komen uit het hele dorp en de omgeving. Ouders kiezen bewust voor deze school vanwege een aantal unieke kenmerken. Een belangrijke reden is dat er veel mogelijkheden zijn om het onderwijs te personaliseren. Een andere reden is de goede sfeer. De leerresultaten liggen structureel boven het verwachte niveau. De school is daarnaast actief op vele fronten. Zo haalde de school innovatiesubsidies binnen, behaalde een onderwijsprijs en verwierf meerdere keurmerken. Recent is de school overgestapt op het werken in vier units. Daardoor is de school minder kwetsbaar geworden bij uitval van leraren.

Hoofdconclusie

Met uitzondering van de standaard Resultaten (OR₁) die als Voldoende is beoordeeld, zijn alle overige standaarden als Goed gewaardeerd. De goede/uitmuntende kwaliteitscultuur is de aanjager van deze school waar het permanent verbeteren centraal staat. Het 'jezelf overtreffen' geldt voor zowel de leerlingen als de leraren. Daarbij staat het gehele schoolsysteem in dienst van het sterker maken van het primaire proces.

Kwaliteitsgebieden

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

Afspraken over vervolgtoezicht

De school wordt opgenomen in de reguliere toezichtplanning van de inspectie.

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	G		
	O	V	G
OP1 Aanbod			ℓ
OP2 Zicht op ontwikkeling			ℓ
OP3 Didactisch handelen			ℓ
OP4 (Extra) ondersteuning			ℓ
OP6 Samenwerking			ℓ
OP8 Toetsing en afsluiting			ℓ

Leerstofaanbod maatwerk

Wij waarderen de standaard Leerstofaanbod (OP1) als Goed. Het leerstofaanbod stemt de school in hoge mate af op de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. Voor de meeste vakgebieden, voor alle leeftijden en voor vrijwel alle niveaus beschikt de school namelijk over een breed repertoire aan eigentijdse, rijke en uitdagende leerstof. Bij de planning van de leerstof zijn de leerlijnen leidend en geven de methoden een basis. In de praktijk wijken de leraren vaak van de methoden af en kiezen ze voor alternatieven om te bewerkstelligen dat de leerstof beter aansluit op de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. Ook zet de school veelvuldig digitale leermiddelen in om te automatiseren of om de doelen te bereiken. De school werkt aan het digitaal catalogiseren van de beschikbare leerstof om de planning soepeler te laten verlopen. De leraren maken in overleg met de leerlingen een weekplanning van de leerstof. Daarin is ook vastgelegd voor welke onderdelen, op welk niveau, wanneer en bij welke leraar de instructie gaat plaatsvinden. Er zijn daarnaast vaste momenten waarop de leerlingen de leerstof verwerken.

Zicht op ontwikkeling ondersteunt didactisch handelen

Wij waarderen de standaarden Zicht op ontwikkeling (OP2), Didactisch handelen (OP3) en (extra) Ondersteuning (OP4) als Goed. De school verzamelt veel gegevens over de ontwikkeling van kinderen en realiseert daarmee dat kinderen veel uitdaging en ondersteuning krijgen.

Voor zowel de kernvakken als de sociaal-emotionele ontwikkeling volgt de school de 'groei' van de kinderen. Dat gebeurt met gevalideerde toetsen, maar ook met behulp van observaties en individuele gesprekken. Alle informatie daarvan brengt de school samen op de zogenoemde 'kindkaarten'.

Daardoor is het mogelijk de actuele ontwikkeling van kinderen af te zetten tegen de verwachte ontwikkeling en een plan te maken om het onderwijs te personaliseren. Binnen de organisatie van de units krijgt deze afstemming gestalte. Een deel van de leerlingen volgt een 'stream', waarin het voor een bepaald deel mogelijk is instructie op

maat te volgen. Een andere deel volgt een 'stream' met meer uitdagende leerstof en daarop afgestemde instructie. Beide 'streams' komen daarna bij elkaar en werken individueel of in tweetallen de leerstof verder uit. Ze krijgen dan ondersteuning van leraren, onderwijsassistenten en stagiaires. Het wisselen van lokaal verloopt soepel en kost nagenoeg geen extra tijd. Enkele leerlingen zijn voor bepaalde leergebieden niet in staat de einddoelen van groep acht te halen. Voor deze leerlingen schrijft de school individuele leerroutes en legt deze vast in een 'groeidocument'. Bij de beslissingen om af te wijken van de reguliere leerroute, betreft de school externe deskundigen en de ouders. Hoewel het niveau van deze kinderen afwijkt van dat van leeftijdsgenoten, hanteert de school ook hier het principe; 'overtref jezelf'. Anders gezegd; de school stelt voldoende hoge doelen bij deze leerlingen. Binnen het systeem van het unitonderwijs krijgen deze leerlingen extra ondersteuning. Er vindt ook individuele ondersteuning buiten de groep plaats.

Samen kom je verder...!

Wij waarderen de standaard Samenwerking (OP6) als Goed. In de zelfevaluatie schrijft de school: 'Bij samenwerking gaat het om het gezamenlijk realiseren van een doel en hierin kunnen anderen aanvullen en ondersteunen'. Dit geeft exact weer wat de school in de praktijk doet.

Zo is er samenwerking met externe deskundigen die adviezen geven over de juiste aanpak van kinderen. Daarnaast werkt de school samen met voorschoolse voorzieningen, het voortgezet onderwijs, de gemeente, de bibliotheek en de wijk. De op samenwerking gerichte houding van de school is onder andere zichtbaar in de schoolpleinwinkel die door de kinderen bemenst wordt. Hier worden producten verkocht voor de mensen in de wijk. De school schenkt de jaaropbrengst van de winkel aan een goed doel dat samen met partners wordt gekozen. Door deze samenwerking zijn partners bereid te investeren in bijvoorbeeld de schoolpleinwinkel. De wisselwerking met de omgeving is mede daardoor sterk.

Met de ouders streeft de school naar een educatief partnerschap.

Zorgvuldige toetsing

Wij waarderen de standaard Toetsing en afsluiting (OP8) als Goed. De school volgt de ontwikkeling van kinderen op meerdere gebieden. Naast de verplichte toetsen voor de basisvakken, volgt de school de ontwikkeling van de sociale competenties en hun vaardigheden op het gebied van onderzoekend leren.

Recent heeft de school ook de procedure van verwijzing naar het voortgezet onderwijs geëvalueerd en bijgesteld. Relevante gegevens van leerlingen plaatst de school in een model. Dat model indiceert een bepaald schooltype. De uitkomsten van het model bespreekt de school met de leraren van de bovenbouwunit. Bij twijfelgevallen betreft de school ook de opvattingen van leraren van lagere units om tot een onderbouwd vervolgadvis te komen.

Een leidend principe bij het doorverwijzen is dat de leerlingen de kans moeten krijgen zich ook in het voortgezet onderwijs te bewijzen en 'te overtreffen'.

3.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid				g
SK2 Pedagogisch klimaat				g

Zonder relatie geen prestatie

Wij waarderen de standaarden Veiligheid (SK1) en Pedagogisch klimaat (SK2) als Goed.

In de zelfevaluatie stelt het bestuur: 'Op De Klinkert hechten we veel waarde aan een veilige schoolomgeving en besteden we hier op regelmatige basis teambreed aandacht aan in de schoolpraktijk'.

Wij hebben dit geverifieerd en zijn het eens met het bestuur.

Het veiligheidsbeleid is goed ingekaderd en verankerd in de organisatie.

De leraren geven daarnaast aan dat goede leerresultaten alleen mogelijk zijn als het schoolklimaat veilig en ondersteunend is.

De school doet met verschillende instrumenten op meerdere momenten in het schooljaar onderzoek naar het welbevinden en de veiligheid van kinderen. Opvallende uitkomsten worden geanalyseerd en daar waar nodig omgezet in acties om de situatie voor de kinderen te verbeteren.

De schoolregels zijn universeel, maar worden in de units met inbreng van de kinderen specifiek gemaakt voor de leeftijdsgroep.

Daarnaast is er ook tijd voor individuele gesprekken tussen leraren, kinderen en ouders. Mede daardoor is de onderlinge verstandhouding goed.

De leraren hanteren een beloningssysteem voor goed gedrag. Daarmee proberen ze conflicten te voorkomen en een positief klimaat te bewerkstelligen. In de praktijk verzamelen de kinderen individueel of per groep spaarpunten, waarmee ze zichzelf of de groep kunnen belonen. De digitale spaarpot van elk afzonderlijk kind is zichtbaar voor de hele groep. Daardoor zetten de leerlingen elkaar aan tot positief gedrag. De leerlingen hebben een belangrijke stem in de keuze van de beloning. Wij hebben de effectiviteit van dit systeem in de praktijk gezien. De leerlingen met wie we spraken zijn enthousiast over de werking en de effecten van deze aanpak.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties				✓
OR3 Vervolgsucces				✓

Resultaten; kans om te 'overtreffen'

Wij beoordelen de standaard Resultaten (OR1) als Voldoende en waarden de standaarden Sociale en Maatschappelijke competenties (OR2) en Vervolgsucces (OR3) als Goed.

Het bestuur heeft de eindresultaten van 2017, 2018 en 2019 geanalyseerd en geconstateerd dat deze significant boven het landelijk gemiddelde liggen. De school constateert vervolgens dat de resultaten op de referentieniveaus voor lezen en taalverzorging fors boven de landelijke signaalwaarden liggen. Voor rekenen is dat ook het geval, maar is een dalende tendens zichtbaar. Daarom ligt de focus de komende schooljaren op het analyseren van de oorzaken daarvan en het ombuigen van die tendens.

De school legt de lat van de streefniveaus aanzienlijk hoger dan de landelijk vastgestelde signaalwaarden. Omdat nog moet blijken of de school in staat is de eigen gekozen signaalwaarden te 'overtreffen', beoordelen we deze standaard vooralsnog als Voldoende.

Daarnaast zou de school kunnen overwegen ook andere leergebieden te betrekken in het eigen oordeel over de eindresultaten. De school wil namelijk méér zijn dan een instituut waar kinderen de basisvakken leren. Dat geeft zij onder meer vorm door veel aandacht te besteden aan het verwerven van sociale competenties, in combinatie met vaardigheden die nodig zijn om een goed toegeruste burger van ons land te worden. Het zal creativiteit vragen van de school om die meerwaarde in kaart te brengen.

De school volgt de leerlingen als zij naar het vervolgonderwijs gaan. De percentages leerlingen die 'opstromen' of 'afstromen' komen overeen met landelijke referentiewaarden. Omdat men vindt dat het percentage leerlingen dat een hogere eindscore heeft dan het schooladvies aangaf afwijkt, is recent de verwijzingsprocedure geëvalueerd en bijgesteld.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>g</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>g</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>g</i>

Kwaliteitszorg, motor van de schoolontwikkeling

Wij waarden de standaarden Kwaliteitszorg (KA1), Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3) als Goed.

Volgens de zelfevaluatie is het uitgangspunt van de kwaliteitszorg op schoolniveau het ontwikkelen van ieder individueel kind. Daarmee is de kwaliteitszorg op De Klinkert gepositioneerd; het is het *middel*, niet het doel. Anders gezegd; het stelsel is erop ingericht het onderwijs aan de kinderen permanent te verbeteren. Aan de basis hiervan ligt de houding van de leraren; 'Morgen willen we het beter doen'. Deze basishouding motiveert de leraren in de units de dagelijkse gang van zaken frequent te evalueren en waar nodig te verbeteren. Op schoolniveau is het praktijk de voortgang van de schoolontwikkeling regelmatig af te zetten tegen de vooraf opgestelde plannen. Van veranderingsonderwerpen waarvan men vindt dat de ontwikkeling is uitgekristalliseerd, maakt men kwaliteitskaarten die tot doel hebben de bereikte resultaten te verankeren in de schoolorganisatie. De evaluaties brachten aan het licht dat de kenmerken van de schoolpopulatie aan het veranderen waren en dat het daarom nodig was het schoolconcept ingrijpend aan te passen. De school durfde het aan nieuwe wegen in te slaan en slaagde er ook in die wegen begaanbaar te maken.

Bij het evalueren en nieuwe plannen maken is het hele schoolteam betrokken. Onderwijs op De Klinkert is een product dat samen gemaakt wordt. De besluitvorming is transparant en de rol van ieder teamlid is helder. Bij het verdelen van de rollen kijkt de school naar de aanwezige expertise bij de medewerkers en de ambitie om zich verder te ontwikkelen. Daardoor is een breed palet aan specialismen aanwezig binnen de school. Het aansturen van de kwaliteitszorg is belegd bij een leraar met een bijzondere opdracht. De directie bewaakt en bevordert dat het hele schoolsysteem blijft werken zoals is bedoeld. De leraren geven aan dat er weliswaar veel van hen gevraagd wordt, maar dat de professionele cultuur op school een positieve invloed heeft op de motivatie en de satisfactie.

De school betreft de omgeving bij het formuleren en realiseren van de ambities. De ouders die wij spraken gaven aan dat ze tevreden zijn hoe de school zich naar hen verantwoordt. tegelijkertijd zagen zij ook nog wel kansen voor verbetering. Omdat de school een open houding heeft naar de omgeving, is het mogelijk deze verbeterpunten te bespreken. Uit eerdere gesprekken is gebleken dat de school feedback serieus oppakt.

Omdat het nieuwe schoolconcept met unitonderwijs nog maar ruim een jaar geleden van start is gegaan, wordt er op vele fronten gezocht naar verbetering en ondersteuning vanuit ict.

3.5. Overige wettelijke vereisten

Bij de overige wettelijke vereisten die in het onderzoek zijn meegenomen, hebben we geen tekortkomingen aangetroffen.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

Het bestuur van de Borgesiusstichting is heel tevreden met het oordeel 'goed' voor basisschool De Klinkert in Oudenbosch. Het bestuur kan zich vinden in de conclusies van de Inspectie van het Onderwijs.

Vanaf 2011 heeft de school hard gewerkt om de kwaliteit van het onderwijs steeds verder te verbeteren. Het predicaat 'goed' is een kroon op het geleverde werk. Echter, zoals het een kwaliteitsgerichte school betreft, heeft de school op basis van eigen analyses en het inspectierapport, voldoende aanknopingspunten om verder te gaan met het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs voor hun leerlingen.

Het bestuur zal De Klinkert blijven stimuleren om de stabiliteit van het onderwijs te waarborgen en tegelijkertijd innovatief te blijven. Er zal een focus liggen op het verhogen van resultaten op basis van ambitieuze schooleigen normen. Daarnaast zal het bestuur De Klinkert stimuleren om op te gaan voor het predicaat excellent.

Het proces vooraf en gedurende het onderzoek naar 'goed' heeft De Klinkert als prettig ervaren. De generale repetitie die de school samen met het bestuur op basis van de zelfevaluatie heeft gedaan heeft De Klinkert getriggert en gedwongen nog eens kritisch naar zichzelf te kijken.

Als gezamenlijk leerpunt wordt de afstemming en planning met betrekking tot het zelfevaluatiesysteem tussen de inspecteurs, de school en het bestuur meegenomen.

De onderzoeksdagen met de inspecteurs zijn ontspannen verlopen. De Klinkert heeft de ruimte en vrijheid gekregen om te vertellen wat ze doen en waarom zij dit doen. Tevens is er een doorkijk gegeven naar de ambities van de school voor de toekomst. De school heeft de inspecteurs gedurende de onderzoeksdagen als een prettige sparringpartner ervaren. Met een positief-kritische blik van buitenaf zijn zij in gesprek gegaan met het managementteam van De Klinkert over de visie, het transitieproces van het onderwijs en gemaakte keuzes. Het bestuur kan zich vinden in de woorden van de inspecteurs dat het schoolplan van De Klinkert 'Overtref jezelf!' helder en prettig leesbaar is opgesteld.

Voor de school was het fijn om terug te horen dat de inspecteurs de passie voor het onderwijs aan de leerlingen heeft gezien. De school heeft het lef gehad om het onderwijs 'op zijn kop te zetten'.

De inspecteurs gaven aan te waarderen dat het onderwijs op De Klinkert opnieuw is 'uitgevonden' en het vak is teruggegeven aan de leerkracht. De creatieve terugkoppeling van de bevindingen van de inspecteurs naar het team werd enorm gewaardeerd en heeft het team geraakt. Het bestuur bedankt de inspecteurs voor deze handelwijze en het rapport met de complimenten en adviezen.

Met vriendelijke groet,
bestuurder Borgesiusstichting

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

